

- 1 [Jackie](#)
- 2 [Sieranevada](#)
- 3 [Moonlight](#)
- 4 [Personal Shopper](#)
- 5 [Paterson](#)

Foto collectie EYE

Wraakvrouwen

De stilte rond Christine M.

Nederland, 1982 | Marleen Gorris

Hoe de moord van drie vrouwen op een man bij de ene regisseur een feministische klassieker oplevert, en bij de andere een narcistisch kijkje in de welvaartsgeneratie geeft. *De stilte rondom Christine M. versus Moordwijken*.

 Door **Birte Hendriks**

Drie vrouwen die besluiten een man te vermoorden. Geen nieuws feit dat dagelijks te lezen is in de Nederlandse kranten, maar toch inspiratiebron voor twee uiteenlopende filmmakers in verschillende periodes in de Nederlandse filmgeschiedenis: Marleen Gorris en Dick Maas. Dat twee films met dezelfde strekking toch compleet verschillend kunnen zijn, bewijzen *De stilte rondom Christine M.* (1982) en *Moordwijken* (2007). Waar Gorris haar drie hoofdpersonen laat strijden om de feministische orde in de maatschappij te herstellen, toont Maas drie narcistische en materialistische types die als uiteindelijk doel hebben om het geld te erven van hun stinkend rijke echtgenoten.

1-0 voor de vrouwen

Hoewel de moord in beide films centraal staat, wordt deze op twee verschillende manieren geïntroduceerd bij de kijker. In *De stilte rondom Christine M.* weet de kijker vanaf het begin dat de moord heeft plaatsgevonden. Gorris besluit echter om de daadwerkelijke moordscène pas na geruime tijd te tonen aan de kijker, en doet dit door middel van flashbacks. Ze filmt de ruimte waarin de moord zich afspeelt door middel van totalen, maar wisselt ze af met medium en *over shoulder*-shots van de daadwerkelijke moord. Hierdoor geeft ze de toeschouwer het gevoel zich in dezelfde ruimte te bevinden. De moord voelt bijna intiem, als iets wat je samen met de drie vrouwen meemaakt. Zo creëert Gorris sympathie en een zekere mate van begrip voor de drie verdachten. De eerste drie kwartier van de film krijg je de nodige informatie over de drie verdachten, maar vorm je je nog geen duidelijk beeld. Je kiest nog geen kant. Normaliter zou een moord als deze enkel zorgen voor afschuw en vervreemding van de moordenaars, maar dankzij het cameragebruik weet Gorris de toeschouwer erbij te betrekken.

Materialisme in totaalshots

Daar waar Gorris vooral gebruik maakt van intieme shots, toont Dick Maas zich in *Moordwijken* de koning van de extreme totalen. Door gebruik te maken van deze totaalshots benadrukt hij hoe belangrijk de omgeving van zijn hoofdpersonen is. Maas toont het over de top jetsetleven van zijn drie hoofdpersonen, en laat geen scène onbenut om hun overdreven levensstijl weer te geven. Het materialisme van zijn hoofdpersonen uit zich in alles wat om hen heen gebeurt. Een gesprekje is nooit zomaar een gesprekje, maar altijd een gesprekje op een tennisbaan, of een jacht, of met een limousine op de achtergrond. In feite zou je kunnen zeggen dat Maas dezelfde tactiek toepast als Gorris. Door totaalshots te gebruiken, creëert hij op zijn manier een duidelijke context voor de drie vrouwen, en poogt hij

De stilte rond Christine M.

Januari 2014 #361

Regie

Marleen Gorris

Met

 Edda Barends
 Nelly Frijda
 Cox Habbema
 Henriette Tol

92 minuten

Titelindex

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X

S

[S.O.S. KLEINE ZEEHOND](#)
[S.W.A.T.](#)
[S1MØNE](#)
[S21, LA MACHINE DE M](#)
[KHMER ROUGE](#)
[SABAH](#)
[Sabotage](#)
[SABRINA](#)
[LE SACRE DU PRINTEM](#)
[SACRED SEX](#)
[Sacro GRA \(Gianfranco I](#)
[SAFARI](#)
[Safe](#)
[Safe](#)
[Safe Haven](#)
[Safe House](#)
[SAFE PASSAGE](#)
[Safety not Guaranteed](#)
[SAGAN](#)
[Sagrada](#)
[SAHARA](#)
[THE SAINT](#)
[THE SAINT OF FORT WA](#)
[LA SAISON DES HOMME](#)
[Les saisons](#)
[SALAAM BOMBAY!](#)
[SALAAM CINEMA](#)
[Les salauds](#)
[The Salesman](#)
[Salmon Fishing in the Y](#)
[SALÒ](#)
[SALT](#)
[The Salt of the Earth](#)
[SALT OF THIS SEA](#)
[SALT ON OUR SKIN](#)
[SALTO AL VACIO](#)
[THE SALTON SEA](#)
[SALUT COUSIN!](#)
[SALVADOR](#)
[SALVADOR ALLENDE](#)
[The Salvation](#)
[DIE SALZMÄNNER VON](#)
[SAMARITAN GIRL](#)
[Samba](#)
[SAMBA TRAORÉ](#)
[SAMIA](#)
[SAMMY'S ADVENTURES:](#)
[SECRET PASSAGE 3D](#)
[Sammy's Avonturen 2](#)
[Samsara](#)
[SAMSARA](#)
[SAMSON & DELILAH](#)
[SAMSON & GERT](#)
[SAMSON EN DELILAH](#)
[Samuel in the Clouds \(P](#)
[Eecke over\)](#)
[SAMURAI ASSASSIN](#)
[San Andreas](#)
[SANCTUM 3D](#)
[SAND AND SORROW](#)
[SANGRE](#)

ook sympathie te kweken.

Door je hun leefomgeving en rijkdom zo onder de neus te wrijven is het namelijk moeilijk om de dames los te zien van hun exorbitante levensstijl, en besef je dat, willen ze deze levensstijl behouden, er weinig anders op zit dan de moord ook daadwerkelijk te plegen. Want zeg nu zelf, hoe kunnen zij nog verder leven zonder hun dagelijkse winkelrondje en roze Hummer?

Afleiding

Waar het verhaal van *de Stilte rondom Christine M.* begint met de moord, die pas later in de film getoond wordt, heeft *Moordwrijven* een constante, chronologische opbouw, met de moord als climax. Maas wisselt beelden van de huurmoordenaar, die verwickeld is in politieachtervolgingen en worstelingen achter het stuur, af met dramatische ontploffingen en rondvliegende brokstukken. Dankzij de manier van filmen heeft Maas een groot speelveld gecreëerd, waar hij zelf dankbaar gebruik van maakt. Zo kan hij serieuze gesprekken op de voorgrond laten plaatsvinden, terwijl de kijker op de achtergrond een Togoleese asielzoeker ziet verdrinken na een mislukte worsteling met een elektronische grasmaaier. Waar Maas deze achtergrondgrapjes nodig heeft om de kijker te boeien en vooral te amuseren, ligt de kracht van Gorris net in het klein houden van de shots. Er is geen enkele afleiding. Gorris heeft geen opsmuk van de omgeving nodig.

Feminisme

De stilte rondom Christine M. zou een feministische klassieker worden, die dertig jaar na dato nog werd opgenomen in de programmering van de eerste editie van London Feminist Film Festival. Gorris toont met *De stilte* een realistische kijk op de maatschappij van de jaren tachtig, en laat op subtiele wijze zien dat de verschillen tussen man en vrouw nog steeds erg groot zijn. Drie vrouwen die een man vermoorden werd beschouwd als een volslagen belachelijke misdaad. Die vrouwen moesten wel knettergek zijn, want welke normaal denkende vrouwen zouden 'zomaar' een man vermoorden? Dankzij de opeenstapeling van de kleine, op het eerste gezicht nietszeggende details en opmerkingen die tegen vrouwen geplaatst worden, begrijp je waar Gorris met deze film naar toe wil, en ook waarom deze film toentertijd zo veel ophef veroorzaakte. Je hoeft geen doorgewinterde feminist te zijn om je te realiseren dat de verschillen tussen man en vrouw duidelijk aanwezig waren, en ook dat er de laatste dertig jaar weinig veranderd is. Waar Gorris de moord gebruikt om een boodschap over te brengen, gebruikt Maas zijn *Moordwrijven* als puur entertainment. Men kijkt in 2007 niet meer op van moordende vrouwen, en al helemaal niet als zij dit doen voor de erfenis. Dankzij films als *Moordwrijven* wordt de boodschap van Gorris zelfs 31 jaar later pijnlijk duidelijk: er moet nog heel wat gebeuren voordat dit soort vrouwonvriendelijke vooroordelen de wereld uit zijn.

top

SANS TOIT NI LOI
THE SANTA CLAUSE
THE SANTA CLAUSE 2
THE SANTA CLAUSE 3: T
ESCAPE CLAUSE
The Sapphires
SARAFINA. THE SOUND
FREEDOM
SATANSTANGO (SÁTÁN)
SATIN ROUGE
THE SATYAJIT RAY COLI
VOLUME 1
SAUDADE
Sausage Party
SAVAGE GRACE
Savages
THE SAVAGES
SAVE THE LAST DANCE
SAVED!
SAVING GRACE
Saving Mr. Banks
SAVING PRIVATE RYAN
SAVIOR
SAW
SAW 2
SAW 3D
SAW III
SAW IV
SAW V
SAW VI
Sawsans geheime missi
SAY IT ISN'T SO
Scabbard Samurai
A SCANNER DARKLY
THE SCARLET LETTER
SCARLETT
SCARY MOVIE
SCARY MOVIE 2
SCARY MOVIE 3
SCARY MOVIE 4
Scary Movie 5
SCENERY (FENJING)
SCENT OF A WOMAN
DE SCHADUWLOPERS
HET SCHADUWRIJK
SCHATTEN
DE SCHATTENBERG
SCHEEPSJONGENS VAN
BONTEKOE
SCHEMER
SCHIPPERS
SCHIJNSEL
SCHINDLER'S LIST
DE SCHIPPERS VAN DE
SCHIZO
SCHLÄFER
Schlafkrankheit
Schneider vs. Bax
HET SCHNITZELPARADI
Schone handen
DER SCHÖNSTE BUSEN I
SCHOOL OF ROCK
SCHOOL TIES
SCHULTZE GETS THE BLI
SCIENCE FICTION
THE SCIENCE OF SLEEP
LA SCONOSCIUTA
SCOOBY-DOO
SCOOBY-DOO 2: MONSTI
UNLEASHED
SCOOP
THE SCORE
THE SCORPION KING
SCOTT PILGRIM VS. THE
Scouts Guide to the Zon
Apocalypse
SCREAM